

تیروئید یک غده کوچک پروانه ای شکل در جلوی گردن است که هورمون های تیروئید تری یدوتیرونین (T3) و تیروکسین (T4) را تولید می کند. این هورمون ها تنظیم تولید پروتئین، کمک به کنترل درجه حرارت بدن و تاثیر بر تمام جنبه های متابولیسم بدن را به عهده دارند. زمانی که غده تیروئید نتواند به اندازه کافی هورمون تولید کند کم کاری تیروئید ایجاد می شود.

کم کاری تیروئید کمبود ترشح و فعالیت هورمونهای تیروئیدی است. کم کاری تیروئید به شکل خفیف تا شدید در ۲ تا ۱۵ درصد افراد جامعه رخ میدهد و زنان بیش از مردان مبتلا میشوند و با افزایش سن شیوع آن در هر دو جنس افزایش می یابد. وقتی کم کاری تیروئید در زمان کودکی رخ دهد نتیجه آن حالتی به نام کرتینیسم است که با عقب ماندگی رشد فیزیکی و هوشی مشخص میشود. در صورتی که کم کاری تیروئید شدید باشد میگزودم به وجود می آید. کمبود ید معمول ترین علت کم کاری تیروئید در سرتاسر جهان است.

علائم بالینی:

- کاهش درجه حرارت بدن، کاهش تعریق، کاهش تحمل سرما
- افزایش وزن
- کاهش اشتها
- پوست خشک و ضخیم
- ریزش مو
- کند ذهنی، فراموشی، کاهش شنوایی
- ضعف
- یبوست
- کاهش باروری در هر دو جنس
- کاهش رشد استخوانی و تاخیر در بلوغ اسکلتی

کم کاری مادرزادی تیروئید:

کم کاری تیروئید مادرزادی یک علت قابل پیشگیری عقب ماندگی ذهنی است که در حدود ۱ به ۴۰۰۰ تولد مشاهده میشود و در دختران و برابر پسرها شایع تر است. غربالگری نوزادان برای تشخیص زودرس ضروری است. برای غربالگری از اندازه گیری TSH, T4 استفاده میشود. این اندازه گیری عموماً بر روی لکه های خونی انجام میشود که از پا شنه پای نوزادان بر روی کاغ صافی جمع آوری شده است.

در مورد نوزادان دارای وزن هنگام تولد بسیار پایین نیاز به انجام مجدد آزمایش در هفته دوم و چهارم تا ششم برای جستجوی کم کاری تیروئید ضروری می باشد.

کم کاری تیروئید شدید و درمان نشده ممکن است به حالتی تحت عنوان اغمای میگزودمی منتهی شود. بیماران مبتلا دارای صورت و پوست متورم، افت ضربان قلب، کاهش دمای بدن و افت فشارخون هستند. این حالت معمولاً به واسطه یک ناخوشی هم زمان مانند عفونت، سکته و یا درمان با داروهای نظیر خواب آورها تشدید میشود. در صورت عدم تشخیص و درمان سریع میتواند تهدید کننده زندگی باشد.

تشخیص:

برای تشخیص از آزمایش های TSH,FT4 استفاده میشود.

در کم کاری تیروئید اولیه میزان TSH سرم افزایش زیادی دارد بنابراین این تست حساس ترین آزمایش برای تشخیص این وضعیت است.

درمان:

کم کاری تیروئید با جایگزینی هورمون درمان میشود. لووتیروکسین درمان انتخابی است. لووتیروکسین روزانه یک بار مصرف میشود که ترجیحاً به هنگام صبح است. خیلی مهم است که بیمار مقدار صحیح دارو را دریافت کند. گاهی بیماران جهت تسریع در بهبودی و یا سعی در کاهش وزن مقدار بیش از حد نیاز از این قرصها مصرف میکنند، این کار میتواند منجر به بروز علائم پرکاری تیروئید شود که در آن بیش از نیاز بدن هورمون در خون وجود دارد و در طولانی مدت ممکن است مشکلاتی از قبیل پوکی استخوان یا بیماری قلبی ایجاد شود.

منابع:

<https://www.healthline.com>

<https://medlineplus.gov>